

อรรถ เกียรติพงศ์: การขยายตัวของอุตสาหกรรมกับความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (INDUSTRIALIZATION AND INCOME INEQUALITY) อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร. อิศรา ศานติศาสตร์, 134 หน้า. ISBN 974-332-575-1.

การขยายตัวของอุตสาหกรรม เป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตลอดสามทศวรรษที่ผ่านมา ในขณะที่ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นโดยตลอดเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี 2533 - 2535 มีการศึกษาบางชิ้นแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีความไม่เท่าเทียมกันของรายได้รุนแรงที่สุดในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมตามมา โดยปัญหาทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ และการสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ส่วนปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น เป็นผลของการอพยพของแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเป็นลูกโซ่

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการขยายตัวอุตสาหกรรมกับความไม่เท่าเทียมกันของรายได้นี้ได้กล่าว จะได้ทำการศึกษา ในปี 2531 2535 และ 2539 โดยดัชนี Shortrocks Order Two ซึ่งเป็นดัชนีที่สามารถนำมาแยกส่วนเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ โดยวิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวม ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยวิธีแยกส่วนตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความไม่เท่าเทียมกันตามแหล่งที่มาของรายได้ และความไม่เท่าเทียมกันตามคุณสมบัติของประชากร เช่น ภาคนิคมการผลิต ภูมิภาค เขตการปกครอง การศึกษา และอาชีพ เป็นต้น ส่วนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยวิธีแยกส่วนตามระยะเวลา

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2535 การขยายตัวของอุตสาหกรรม ทำให้มีการสะสมทุนเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างรายได้และกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวม โดยที่ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้จากกำไรนอกภาคเกษตรสามารถอธิบายความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมได้สูงสุด ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของความไม่เท่าเทียมกันของรายได้จากกำไรนอกภาคเกษตร ในปี 2535 และรายได้จากค่าจ้างและเงินเดือน ในปี 2539 เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาโครงสร้างความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในแต่ละภาคนิคมการผลิต พบว่า ภาคนิคมบริการ สามารถอธิบายความไม่เท่าเทียมกันของรายได้สูงสุด ในปี 2531 และ 2535 ขณะที่ ภาคนิคมอุตสาหกรรมอธิบายได้สูงสุดในปี 2539 หากมองในภาพรวม พบว่า การขยายตัวของอุตสาหกรรม เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้เพิ่มสูงขึ้น แต่หากมองในระดับภูมิภาค พบว่า ยังขึ้นอยู่กับลักษณะการขยายตัวของอุตสาหกรรมว่า มีการขยายตัวแบบกระจุกอยู่ในบางส่วนของภูมิภาคหรือกระจายไปทั่วทั้งภูมิภาค

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์.....

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ปริมาณวิเคราะห์.....

ปีการศึกษา ...2541.....

ลายมือชื่อนิสิต อรรถ เกียรติพงศ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ. อิศรา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม